

Profesionālās pilnveides seminārs

Ievads un semināra atklāšana

Darba vides riska faktori transporta un uzglabāšanas nozares uzņēmumos

Ivars Vanadziņš, Dr.med., Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte
Kontakti: ivars.vanadzins@rsu.lv
Rīga, 14.11.2013..

levads un semināra mērķis

- Pēdējais no VSAA “Darba aizsardzības preventīvo pasākumu plāna 2013.gadam” «lielajiem» semināriem
- 2013.Gadā – turpinājās iesāktais un tika realizētas jaunas aktivitātes (pamatā vairāk vērstas uz reģioniem)
- Svarīgākais:
 - » Lielie semināri (Rīga): Kokapstrāde 10.04.2013., Pārtika (17.09.), Transports (14.11.2013.) un Metālapstrāde (1.11.2013.)

Aktivitātes 2013

- Semināri „Izmeklējam gandrīz notikušos nelaimes gadījumus – kā to darīt?”
 - » **Atklāšana 30.04. Rīgā**
 - » pēc tam – visā Latvijā:
 - Rēzekne 18.06, Liepāja 20.05; .Valmiera 28.05., Tukums 11.06., Gulbene (1.10.2013.) un Daugavpils (14.10.)
- Seminārs par **DA Lauksaimniecībā** (Jelgava, novembra beigas)
- Semināri par **tranšējām un darbu augstumā** (Rīga, decembris)

Plāns 2013

■ Specifisko nozaru/tēmu semināri

- Droši DA Iepirkumi (09.04.-Daugavpils)
- DA Skolotājiem (5 semināru sērija, pirmais 24.09.2013.)
- Semināri dažādu nozaru ārstiem un veselības aprūpes nozares speciālistiem

■ Citas aktivitātes

- » Atsevišķu nozaru un tēmu informatīvie materiāli (OS, Transports, HORECA, veselības veicināšana u.c.)
- » Prakses standartu gatavošana (apstiprināti: pārtika un transports, gatavošanā: tekstilražošanas nozare, mazumtirdzniecība)

Plāns 2013

■ Citas aktivitātes

» Atbalsts DA filmu latviskošanai

» Atbalsts filmu uzņemšanai:

- Latvijas Autisma apvienība
- Stora Enso Latvija
- Latvijas Celtnieku arodbiedrība

» Informatīva kampaņa par veselības veicināšanu darba vietās (fokuss MSS) – sākums 2014 janvārī, pašlaik tiek:

- gatavoti materiāli
- Mājas lapa
- Kalkulators par NG izmaksām, zīmējumi par MSD

Lūgums izteikt viedokli!

- Lūgums aizpildīt aptaujas anketu! Īpašs lūgums – informācijas iegūšanas avoti un PS, kā arī 2014.gada plāni
- Aicinām uzņēmumu speciālistus iesaistīties (stundas sertifikācijai!)
- Ja ir kādi visiem aktuāli paziņojumi – lūgums pieteikties, lai varētu to noorganizēt semināra noslēgumā

2014.Gada plāns

- **Virkne aktivitāšu turpinās, dažas jaunas – fokuss REĢIONI un detalizētāki semināri**
 - » DA informatīvā kampaņa – vides un sociālās reklāmas
 - » Specializētie KI un DAVS semināri («iešana dziļumā» - troksnis/vibrācija, ķīmija un Ergo)
 - » GNNG semināri ar fokusu uz pakļupšanu/paslīdēšanu (SLIC 2014.gada tēma) reģionos
 - » Veselības veicināšanas semināri reģionos
 - » Azbesta jautājuma aktualizācija (materiāli, semināri)

2014.Gada plāns

- » Skolotāju apmācība par DA mācīšanu
- » DA uzdevumu apkopojums un DA Foto «Atpazīsti bīstamību»
- » DA Filmas
- » Atsevišķi informācijas materiāli (metālapstrāde, OS, pārtikas ražošana u.c.)
- » Prakses standarti (lūgums pēc viedokļa par to kādiem jābūt!)-tēmas: Metālapstrāde un Mežizstrāde
- » U.c.
- » Plāns vēl apspriešanā un precizēšanā, nākotnē – plānam būs jābūt augustā

Semināra mērķis?

■ Darba vides riski transporta un uzglabāšanas nozarē:

- » Reālā situācija (kampanjas rezultāti), svarīgākie riski, būtiskākās sekas veselībai, prasības, drošības aspekti u.c.
- » uzņēmumu pieredze u.c.
- » Lūgums izteikt arī savu viedokli un pieredzi

■ Iespēja satikties nozarē strādājošiem speciālistiem, diskutēt, izrunāt neskaidrus jautājumus un uzzināt “svaigākos” jaunumus

Kāpēc tieši šīs nozares?

- Lielas jukas ar to, ko īsti ieskaitīt pie šīm nozarēm:
- No 2008.gada 1.janvāra – jauna NACE redakcija (2.)
 - » 49 Sauszemes transports un cauruļvadu transports
 - » 50 Ūdens transports
 - » 51 Gaisa transports
 - » 52 Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības
 - » 53 Pasta un kurjeru darbība

Kāpēc tieši šīs nozares?

- No aroda veselības un darba drošības viedokļa ir pietiekami komplicēta nozare ar lielu bīstamību – ne visas bīstamības labi redzamas !
- DAUDZ dažādu darba procesu un lietoto iekārtu
- Salīdzinoši laba situācija attiecībā uz nelaimes gadījumu un arodslimību reģistrāciju

Kāpēc tieši šīs nozares?

- Nopietnajiem nozares uzņēmumiem - augsta specializācija, daudzi – ļoti moderni!
- Augstas prasības nodarbinātajiem (īpaši specializētais un smagais transports)
- augsti kvalificēti darbinieki
- Mazie uzņēmumi un jaunās darba attiecību formas
- Darbs ārpus Latvijas

Kāpēc tieši šīs nozares?

- Sadzīves apstākļi un darba režīms (diennakts, gada laiki u.c.)
- Daudz specifisku problēmu, piemēram, remonts uz ceļa, bioloģiskie riski u.c.
- Dažas problēmas labi zināmas, citas maz atpazītas un novērtētas, arī tāpēc, ka maz informācijas un ne vienmēr pietiekams izpratnes līmenis

Transports & Loģistika Latvijā

■ Latvijā biežāk:

- » Protams, sauszemes kravu un pasažieru transports, dzelzceļš
- » Uzglabāšanas pakalpojumi (noliktavas)
- » Cauruļvadu transports un pārkraušana
- » Nedaudz – ūdens un gaisa transports
- » Transporta palīgdarbības (pamatā jau autoservisi)!

Svarīgākie riski nozarē

- **mehāniskie un traumatisma riska faktori** (darbs ar transporta līdzekli, nenorobežotas, atvērtas transportlīdzekļu remontbedres, satiksmes negadījumi u.c.);
- **fizikālie faktori** (nepiemērots mikroklimats un nelabvēlīgi laika apstākļi, apgaismojums, vibrācija, troksnis u.c.);
- **ķīmiskās vielas**, kuras lieto transporta līdzekļiem vai kuras tiek pārvadātas (piemēram, degviela – benzīns, dīzeļdegviela, dažādi uzliesmojoši šķidrums, gāzes, smērvielas, eļļas, autokrāsas, špakteles u.c.);

- **putekļi** (atkarībā no tā, kāda veida materiāli tiek transportēti, t.sk. pārkrauti, piemēram, ogļu putekļi, graudu putekļi; smilšu putekļi uz grantētajiem ceļiem, ja transportlīdzekļa kabīne nav pietiekami labi izolēta u.c.);
- **ergonomiskie faktori:**
 - » **smagumu pārvietošana** – transportējamo kravu iekraušana un izkraušana, riepu maiņa u.c.,
 - » **darbs piespiedu pozā** – transportlīdzekļu vadītāji – darbs sēdus, transportlīdzekļu remontatslēdznieki – rokas, kas saliektas un paceltas virs elkoņu, plecu vai galvas līmeņa (darbs remontbedrēs, izmantojot hidrauliskos autopacēlājus u.c.), darbs tupus, veicot automašīnas riepas nomaiņu uz ceļa u.c.,

» **vienveidīgas kustības**, kas veiktas ātrā tempā – automašīnas virsbūves špaktelēšana un slīpēšana, sagatavojot to krāsošanai u.c.;

■ **psihosociālie faktori** (garas darba stundas, nemaināms grafiks, celšanās un darbs agrās rīta stundās, miega trūkums, monotons darbs – gari, vienmuļi ceļa posmi, nemainīgas apkārtējās ainas, taisni ceļa posmi u.c.);

■ **bioloģiskie faktori** (ērču encefalīts un Laimborelioze, stingumkrampji, suņu kodumi utt.).

Situācija Latvijā

- Daudz nelaimes gadījumu
- Mainās tehnoloģijas un lietotais darba aprīkojums
- Virkne riska faktoru, kuru novēršana diezgan sarežģīta (vibrācija, piespiedu pozas, psihoemocionālie riski u.c.)
- Šodienas fokuss – iekrāvēju drošība un labās prakses piemēri